

Tredje avdelningen – Om bevisning**35 kap. Om bevisning i allmänhet****1 §**

[4781] Rätten skall efter samvetsgrann prövning av allt, som förekommit, avgöra, vad i målet är bevisat.

Vad om verkan av visst slag av bevis är stadgat vare gällande.

2 §

[4782] För omständighet, som är allmänt veterlig, kräves icke bevis.

Ej heller erfordras bevis om vad lag stadgar. Skall främmande lag lända till efterrättelse och är ej dess innehåll för rätten känt, äge dock rätten anmana part att förebringa bevisning därom.

3 §

[4783] Erkänner part i rättegången viss omständighet och är saken sådan, att förlikning därom är tillåten, skall vad parten erkänt gälla mot honom. Återkallar parten sitt erkännande, pröve rätten med hänsyn till de skäl, som anförs för återkallelsen, och övriga omständigheter, vilken verkan som bevis må tillkomma erkännandet.

Är saken ej sådan som i första stycket sägs, pröve rätten med hänsyn till omständigheterna, vilken verkan parts erkännande må äga som bevis.

4 §

[4784] Underlåter part att enligt rättens beslut infinna sig vid rätten eller eljest fullgöra något i rättegången eller att besvara för utredningen framställd fråga, pröve rätten med hänsyn till allt, som förekommit, vilken verkan som bevis må tillkomma partens förhållande.

5 §

[4785] Om det är fråga om uppskattning av en inträffad skada och full bevisning om skadan inte alls eller endast med svårighet kan föras, får rätten uppskatta skadan till skäligt belopp. Så får också ske om bevisningen kan antas medföra kostnader eller olägenheter som inte står i rimligt förhållande till skadans storlek och det yrkade skadeståndet avser ett mindre belopp. *Lag (1988:6)*.

6 §

[4786] Det ankommer på parterna att svara för bevisningen. Rätten får självmant inhämta bevisning endast i tvistemål där förlikning om saken inte är tillåten och i mål om brott som hör under allmänt åtal. *Lag (2005:683)*.

7 §

[4787] Rätten får avvisa bevisning

1. om den omständighet som en part vill bevisa är utan betydelse i målet,
2. om beviset inte behövs,
3. om beviset uppenbart skulle bli utan verkan,
4. om bevisningen med avsevärt mindre besvär eller kostnad kan föras på annat sätt, eller
5. om beviset trots rimliga ansträngningar inte kan tas upp och avgörandet inte bör fördröjas ytterligare. *Lag (2005:683)*.

8 §

[4788] Bevis skall, då huvudförhandling hålles, upptagas vid denna, om ej, enligt vad därom är stadgat, bevis må upptagas utom huvudförhandlingen. Hålles ej huvudförhandling eller skall bevis eljest upptagas utom huvudförhandling, må beviset upptagas vid samma rätt eller vid annan domstol.

9 §

[4789] Skall ett bevis tas upp utom huvudförhandling gäller i fråga om kallelser av parter och om parters underlåtenhet att följa en kallelse det som föreskrivs för sammanträden under förberedelsen av målet. Uteblir en part, får beviset ändå tas upp, om handläggningen av målet skall fortsätta. *Lag (2005:683)*.

10 §

[4790] Beslutar rätten, att bevis skall upptagas av annan inländsk domstol, skall rätten hos denna domstol göra framställning därom och därvid kort redogöra för saken samt uppgiva beviset och den omständighet, som skall styrkas därmed. Vid framställningen skall rätten, om det finnes lämpligt och hinder ej möter, foga akten i målet.

11 §

[4791] Domstol, som anmodats att upptaga bevis, har att utsätta tid och ställe för bevisupptagningen. Vid denna äge domstolen samma befogenhet, som om rättegången fördes där.

Protokollet över bevisupptagningen skall tillika med alla till domstolen översända eller eljest till ärendet hörande handlingar tillställas den rätt, där rättegången föres.

12 §

[4792] Om upptagande av bevis i utlandet är särskilt stadgat.

13 §

[4793] Vid huvudförhandlingen ska de bevis som har tagits upp utom huvudförhandlingen tas upp på nytt, om rätten finner att det är av betydelse i målet och det inte finns något hinder mot att ta upp beviset. Om ett muntligt bevis som har tagits upp inför rätten kan läggas fram genom en ljud- och bildupptagning, får beviset tas upp på nytt endast om ytterligare frågor behöver ställas eller om det finns särskilda skäl. I tvistemål där förlikning om saken är tillåten krävs det dessutom att någon av parterna begär att beviset tas upp på nytt.

Om tingsrätten i ett mål som överklagats till hovrätten har tagit upp bevisning, behöver beviset tas upp på nytt endast om hovrätten finner att det är av betydelse för utredningen. Om ett muntligt bevis kan läggas fram i hovrätten genom en ljud- och bildupptagning av förhöret vid tingsrätten, får beviset tas upp på nytt endast om ytterligare frågor behöver ställas. Ett bevis som avses i detta stycke får tas upp på nytt även utan begäran av part.

I Högsta domstolen får de bevis som har tagits upp av lägre rätt tas upp på nytt endast om det finns synnerliga skäl.

Om ett bevis inte tas upp på nytt ska det läggas fram på lämpligt sätt. *Lag (2016:37)*.

14 §

[4794] En berättelse, som någon har avgett skriftligen med anledning av en redan inledd eller förestående rättegång, eller en uppteckning av en berättelse, som någon

med anledning av en sådan rättegång lämnat inför åklagare eller Polismyndigheten eller annars utom rätta, får åberopas som bevis i rättegången endast

1. om det är särskilt föreskrivet,
2. om förhör med den som lämnat berättelsen inte kan hållas vid eller utom huvudförhandling eller i övrigt inför rätten eller
3. om det finns särskilda skäl med hänsyn till de kostnader eller olägenheter som ett förhör vid eller utom huvudförhandling kan antas medföra, vad som kan antas stå att vinna med ett sådant förhör, berättelsens betydelse och övriga omständigheter.

Även i annat fall än som sägs i första stycket får dock i tvistemål en sådan skriftlig berättelse eller uppteckning av en berättelse som avses där åberopas som bevis i rättegången, om parterna godtar det och det inte är uppenbart olämpligt.

Vad som sägs i första och andra styckena om en skriftlig eller upptecknad berättelse ska också tillämpas i fråga om en ljudupptagning eller en ljud- och bildupptagning av en berättelse. *Lag (2014:649)*.

36 kap. Om vittne

1 §

[4801] Var och en, som inte är part i målet, får höras som vittne. I brottmål får dock målsäganden inte vittna, även om han eller hon inte för talan.

I brottmål får vittnesförhör inte heller äga rum med någon som har åtalats för medverkan till den gärning förhöret gäller eller för någon annan gärning som har omedelbart samband med den gärningen.

Vad som sägs i andra stycket om den som har åtalats ska också gälla den som för gärning som där avses

1. är skäligen misstänkt och har underrättats om misstanken enligt 23 kap. 18 §,
2. har meddelats strafföreläggande eller föreläggande av ordningsbot, eller
3. till följd av beslut enligt bestämmelser om åtalsunderlåtelse, straffvarning eller särskild åtalsprövning inte har åtalats.

Ska någon som avses i andra eller tredje stycket höras i en rättegång som inte avser åtal mot honom eller henne, gäller i fråga om kallelse till förhandling och påföljd för utevaro från förhandlingen samt i fråga om förhöret vad som sägs om tilltalade i 31 kap. 4 §, 37 kap. 1 §, 45 kap. 15 § samt, med undantag för vad som sägs om häktning, 46 kap. 15 §. I fråga om rätt till ersättning för inställelse vid förhandling gäller 36 kap. 24 och 25 §§. *Lag (2015:79)*.

2 §

[4802] Åberopas till vittne ledamot av rätten, pröve han på sin domared, om han vet något, som kan tjäna till upplysning i målet. Finner han det, må han höras som vittne.

3 §

[4803] Den som med part är eller varit gift eller är i rätt upp- eller nedstigande släktskap eller svågerlag eller är syskon eller är i det svågerlag, att den ene är eller varit gift med den andres syskon, eller som på liknande sätt är parten närstående, vare ej skyldig att avlägga vittnesmål.

Står någon till parts ställföreträdare i sådant förhållande, som nu sagts, äge han ej på grund därav undandraga sig att vittna. *Lag (1973:240)*.

4 §

[4804] Är den som åberopas till vittne under femton år eller lider han av en psykisk störning, prövar rätten med hänsyn till omständigheterna, om han får höras som vittne. *Lag (1991:1549)*.

5 §

[4805] Den som till följd av 15 kap. 1 eller 2 §, 16 kap. 1 § eller 18 kap. 5, 6 eller 7 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) eller någon bestämmelse, till vilken det hänvisas i något av dessa lagrum, inte får lämna en uppgift får inte höras som vittne om uppgiften utan att den myndighet, i vars verksamhet uppgiften har inhämtats, har gett sitt tillstånd.

Advokater, läkare, tandläkare, barnmorskor, sjuksköterskor, psykologer, psykoterapeuter, familjerådgivare enligt socialtjänstlagen (2001:453) och deras biträden samt auktoriserade patentombud och deras biträden såvitt avser patenträttsliga angelägenheter enligt 2 § 1 lagen (2010:1052) om auktorisation av patentombud, får höras som vittnen om något som i denna deras yrkesutövning anförtrots dem eller som de i samband därmed har erfärit, endast om det är medgivet i lag eller den till vars förmån tystnadsplikten gäller samtycker till det. Medlare enligt denna balk, lagen (1973:188) om arrendenämnder och hyresnämnder eller lagen (2011:860) om medling i vissa privaträttsliga tvister och deras biträden, får höras som vittnen om vad som anförtrots dem vid medlingen eller som de i samband därmed erfärit, endast om det är medgivet i lag eller den till vars förmån tystnadsplikten gäller samtycker till det. Den som till följd av 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen inte får lämna uppgifter som avses där får höras som vittne om dem endast om det är medgivet i lag eller den till vars förmån sekretessen gäller samtycker till det.

Rättegångsombud, biträden eller försvarare får höras som vittnen om vad som anförtrots dem för uppdragets fullgörande endast om parten medger det.

Utän hinder av vad som sägs i andra eller tredje stycket föreligger skyldighet att vittna för

1. advokater och deras biträden, dock inte försvarare, i mål angående brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år,
2. andra än försvarare och advokater samt deras biträden i mål angående brott som avses i 10 kap. 21 och 23 §§ offentlighets- och sekretesslagen och
3. den som har uppgiftsskyldighet enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen i mål enligt 5 kap. 2 § eller 6 kap. 6, 13 eller 14 § samma lag eller enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga.

Den som är präst inom ett trossamfund eller den som i ett sådant samfund har motsvarande ställning får inte höras som vittne om något som han eller hon har erfärit under bikt eller enskild själavård.

Den som har tystnadsplikt enligt 3 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen eller 2 kap. 3 § yttrandefrihetsgrundlagen får höras som vittne om förhållanden som tystnadsplikten avser endast i den mån det föreskrivs i nämnda paragrafer.

Om någon enligt vad som sägs i denna paragraf inte får höras som vittne om ett visst förhållande, får vittnesförhör inte heller äga rum med den som under tystnadsplikt biträtt med tolkning eller översättning. *Lag (2011:861)*.

5 a §

[4805 A] Den som till följd av 18 kap. 1 eller 2 § eller 35 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) inte får lämna uppgift som direkt eller indirekt röjer

identiteten på den som har lämnat uppgifter för att användas i en verksamhet som anges i 18 kap. 1 eller 2 § samma lag, får inte höras som vittne om uppgiften.

Första stycket gäller inte

1. i fråga om en uppgiftslämnare vars uppgifter åberopas till stöd för ett allmänt åtal,
2. om den myndighet i vars verksamhet uppgiften har inhämtats har gett sitt tillstånd, och om den till vars förmån sekretessen gäller samtycker,
3. om uppgiftslämnarens identitet kan röjas utan risk för uppgiftslämnarens eller hans eller hennes närståendes säkerhet till liv eller hälsa, eller om identiteten kan röjas utan risk för att en verksamhet som anges i 18 kap. 1 eller 2 § offentlighets- och sekretesslagen skadas, eller
4. om rätten anser att det finns synnerlig anledning att höra vittnet om uppgiften.

Lag (2017:176).

6 §

[4806] Ett vittne får vägra att yttra sig om en omständighet, vars yppande skulle röja att vittnet eller någon vittnet närstående, som avses i 3 §, har förövat brottslig eller vanärande handling.

Ett vittne får även vägra att yttra sig om yrkeshemlighet. Han eller hon får också vägra att lämna uppgift om en enskilds personliga förhållanden som omfattas av sekretess enligt 35 kap. 11 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Vad som sägs i andra stycket gäller inte, om det finns synnerlig anledning att vittnet hörs om yrkeshemligheten eller uppgiften. *Lag (2009:401).*

7 §

[4807] Den som skall höras som vittne skall vid vite kallas att infinna sig vid förhandling inför rätten.

I kallelsen till vittnet skall lämnas behövliga uppgifter om parterna och målet samt i korthet anges vad förhöret gäller. Vittnet skall även erinras om sina rättigheter och skyldigheter enligt 20 och 23–25 §§. *Lag (1987:747).*

8 §

[4808] Rätten må förelägga den som skall höras som vittne att, innan han infinner sig för avgivande av vittnesmål, uppliva sin kunskap om vad vittnesförhöret gäller genom att granska för vittnet tillgängliga räkenskapsböcker, anteckningar eller andra handlingar eller besiktiga plats eller föremål, om sådant kan ske utan avsevärd olägenhet för vittnet.

Om rätten enligt 3 kap. 3 § andra stycket 4 eller 5 tryckfrihetsförordningen eller 2 kap. 3 § andra stycket 4 eller 5 yttrandefrihetsgrundlagen skall pröva om någon, som är skyldig att hemlighålla uppgift som avses där, ändå får höras som vittne därom, skall rätten först, om inte särskilda skäl föranleder annat, inhämta yttrande från det företag, hos vilket han har erhållit vetskap om uppgiften. *Lag (1991:1561).*

Anm. Om ersättning av allmänna medel till vittnen, se [4823:1].

9 §

[4809] Vittne må ej, med mindre särskilda skäl äro därtill, övervara förhandlingen i målet, innan förhöret med vittnet äger rum.

Äro i målet flera vittnen, skola de höras var för sig. Finnas vittnenas utsagor otydliga eller stridiga eller äro eljest särskilda skäl, att vittnena höras mot varandra, må det ske.

10 §

[4810] Innan vittnesmål avläggs, skall rätten höra vittnet om hans fullständiga namn och, om det behövs, ålder, yrke och hemvist. Rätten skall också försöka klargöra om vittnet till part eller till saken står i något förhållande, som kan vara av vikt för bedömandet av tilltron till vittnets berättelse, eller om det annars finns omständigheter av betydelse i detta hänseende.

Står vittne till part i sådant förhållande, som avses i 3 §, skall vittnet erinras om att han icke är skyldig att avlägga vittnesmål.

Om det namn som vittnet uppger ingår i en kvalificerad skyddsidentitet enligt lagen (2006:939) om kvalificerade skyddsidentiteter, skall vittnet upplysa om detta. *Lag (2006:940)*.

11 §

[4811] Innan vittne avgiver sin berättelse, skall vittnet avlägga denna ed: "Jag N.N. lovar och försäkrar på heder och samvete, att jag skall säga hela sanningen och intet förtiga, tillägga eller förändra." *Lag (1975:1288)*.

12 §

Paragrafen har upphört att gälla enligt lag (1975:1288).

13 §

[4812] Ed får inte avläggas av

1. den som är under femton år; eller

2. den som på grund av en psykisk störning befinns sakna erforderlig insikt om betydelsen av ed.

Ej heller må i brottmål ed avläggas av någon den tilltalade närstående, som avses i 3 §. *Lag (1991:1549)*.

14 §

[4813] Innan ett vittne hörs ska rätten upplysa vittnet om skyldigheten att tala sanning och, när ed har avlagts, om vikten av den. När det finns skäl till det, ska vittnet också upplysas om innehållet i 5–6 §§. *Lag (2017:176)*.

15 §

[4814] Ed skall avläggas av varje vittne för sig.

Vittne, som ånyo höres i målet, må vittna å förut avlagd ed; vittnet skall av rätten erinras om att denna ed alltjämt är bindande för honom. *Lag (1975:1288)*.

16 §

[4815] Ett vittne ska lämna sin berättelse muntligen. Vittnet får dock med rättens medgivande använda sig av anteckningar till stöd för minnet.

Vid ett vittnesförhör får det som vittnet tidigare har berättat inför rätten eller inför åklagare eller Polismyndigheten läggas fram endast när vittnets berättelse vid förhöret avviker från vad han eller hon tidigare har berättat eller när vittnet vid förhöret förklarar att han eller hon inte kan eller inte vill yttra sig. Avser förhöret någon som tidigare har hörts inför rätten och har det förra förhöret dokumenterats genom en ljud-

och bildupptagning, ska dock förhöret inledas med en uppspelning av upptagningen om det inte är olämpligt. *Lag (2016:37)*.

17 §

[4816] Ett vittnesförhör skall inledas av den part som åberopat förhöret, om inte rätten bestämmer annat. Vid förhöret skall vittnet först beredas tillfälle att på egen hand eller, om det behövs, med stöd av frågor avge sin berättelse i ett sammanhang.

Motparten skall sedan få tillfälle att höra vittnet. Om motparten inte är närvarande eller om det av annan anledning behövs, bör rätten leda denna del av förhöret.

Därefter får rätten och parterna ställa ytterligare frågor till vittnet. Den part som åberopat förhöret bör först få tillfälle till detta.

Har ingen av parterna eller båda åberopat förhöret, skall detta inledas av rätten, om det inte är lämpligare att någon av parterna inleder förhöret.

Frågor, som genom sitt innehåll, sin form eller sättet för deras framställande inbjuder till visst svar, får inte ställas annat än om det vid förhör enligt andra stycket behövs för att undersöka i vad mån vittnets berättelse stämmer med det verkliga händelseförloppet. Rätten skall avvisa frågor, som uppenbart inte hör till saken eller som är förvirrande eller på annat sätt otillbörliga. *Lag (1987:747)*.

18 §

[4817] Rätten får besluta att en part eller en åhörare inte får vara närvarande vid ett vittnesförhör

1. om det finns anledning att anta att vittnet av rädsla eller annan orsak inte fritt berättar sanningen på grund av partens eller åhörarens närvaro, eller
2. om parten eller åhöraren hindrar vittnet i hans eller hennes berättelse genom att falla honom eller henne i talet eller på annat sätt.

När en vittnesberättelse enligt första stycket lämnas i en parts frånvaro, skall parten om möjligt få följa förhöret genom en ljudöverföring eller en ljud- och bildöverföring. Om detta inte kan ske, skall vittnesberättelsen återges i behövlig omfattning när parten åter är närvarande. Parten skall beredas tillfälle att ställa frågor till vittnet. *Lag (2005:683)*.

19 §

[4818] Förhör med ett vittne får ske utom huvudförhandling,

1. om vittnet inte kan infinna sig vid huvudförhandlingen,
2. om en inställelse vid huvudförhandlingen skulle medföra kostnader eller olägenheter som inte står i rimligt förhållande till betydelsen av att förhöret hålls vid huvudförhandlingen, eller
3. om det kan antas att målet kommer att avgöras utan huvudförhandling.

I 43 kap. 3 § och 46 kap. 3 § finns bestämmelser om när rätten får ta upp muntlig bevisning om en huvudförhandling ställs in. *Lag (2016:37)*.

20 §

[4819] Om ett vittne som kallats enligt 7 § uteblir får rätten besluta att vittnet ska hämtas till domstolen, antingen omedelbart eller till en senare dag. Ett skäl för hämtning är att det kan antas att vittnet inte kommer att följa en ny kallelse.

Om rätten inte beslutar om hämtning ska vittnet kallas på nytt vid vite till en senare dag. *Lag (2014:320)*.

21 §

[4820] Vägrar vittne utan giltigt skäl att avlägga ed eller att avgiva vittnesmål eller besvara fråga eller att iakttaga föreläggande enligt 8 §, förelägge rätten vittnet vid vite och, om vittnet ej låter sig rätta därav, vid äventyr av häkte att fullgöra sin skyldighet. Ej må av anledning, som nu sagts, någon hållas i häkte under längre tid än tre månader och i intet fall längre, än till dess rätten skilt målet från sig. Vittne, som insatts i häkte, skall senast var fjortonde dag inställas för rätten. *Lag (1975:1288)*.

Anm. Om underrättelse till konsulat när utlänning berövas friheten, se [4531:1].

22 §

[4821] Bestämmelserna i detta kapitel om vitesföreläggande och om häkte gäller inte vittne som avses i 13 § första stycket. Sådant vittne får dock hämtas till rätten.

Om den som åberopat ett vittne avstår från förhör med vittnet eller om frågan om vittnesförhör av annan orsak förfaller, får därefter inga tvångsmedel enligt 20 eller 21 § användas mot vittnet. *Lag (1987:747)*.

23 §

[4822] Gör ett vittne sig skyldigt till sådan försummelse eller tredska som avses i 20 eller 21 § och vållas rättegångskostnad därav för någon av parterna, skall rätten på yrkande av parten ålägga vittnet att i skäligen omfattning ersätta kostnaden. Har även en part av rätten ålagts att ersätta motparten sådan kostnad och har parten utgett ersättningen, har han rätt att av vittnet få ut vad vittnet ålagts att utge.

Vad nu sagts om vittnes skyldighet att ersätta en parts kostnad skall gälla även beträffande kostnad som orsakats för staten.

I 9 kap. 7 § finns bestämmelser om kostnader när något vite inte har satts ut. *Lag (2000:564)*.

24 §

[4823] Ett vittne har rätt till ersättning enligt vad som sägs nedan.

Ersättning till ett vittne, som har åberopats av en enskild part skall betalas av parten. Om det är skäligt med hänsyn till partens ekonomiska förhållanden får dock rätten besluta att ersättningen skall betalas av allmänna medel. Har rätten självmant inkallat ett vittne och är saken sådan, att förlikning därom är tillåten, eller är fråga om ansvar för brott, som inte hör under allmänt åtal, skall ersättningen betalas av parterna en för båda och båda för en. I annat fall skall ersättningen betalas av allmänna medel.

Ersättning som skall betalas av en part, skall avse nödvändiga kostnader för resa, uppehälle och tidsspillan efter vad rätten prövar skäligt. Ersättning, som skall betalas av allmänna medel, fastställs av rätten enligt bestämmelser som regeringen meddelar. *Lag (1996:1624)*.

[4823:1] Förordning (1982:805) om ersättning av allmänna medel till vittnen, m.m.

1 §

Om det i en lag eller annan författning föreskrivs att ersättning för någons inställelse i mål eller ärenden vid domstolar eller andra myndigheter skall betalas av allmänna medel enligt bestämmelser som regeringen meddelar, beräknas ersättningen enligt denna förordning.

Ersättningen kan avse nödvändiga kostnader för resa (reseersättning) och uppehälle (traktamente) samt ersättning för mistad inkomst eller annan ekonomisk förlust (ersättning för tidsspillan).

Av 8 kap. 27 § inkomstskattelagen (1999:1229) framgår att ersättning enligt denna förordning för inställelse som inte skett yrkesmässigt är skattefri. *Förordning (2000:926)*.

2 §

Ersättningen beräknas med hänsyn till det färdstätt som har använts, om inte annat följer av 3 §, och till den uppkomna bortovaron från arbetet och bostaden. Ersättning får dock inte beräknas för längre färdväg eller bortovaro än som skäligen krävs för inställelsen. En resa behöver inte företas mellan klockan 24 och 6, om inte sovplats på tåg eller hyttplats på båt kan disponeras under hela den tiden.

3 §

Reseersättning betalas för resa med

1. tåg eller fartyg med belopp som motsvarar avgiften för en plats i 2 klass och dessutom i förekommande fall avgift för sovplats eller hyttplats,
2. tunnelbana, spårvagn, buss eller bil i linjetrafik med belopp som motsvarar avgiften för en plats,
3. egen bil med 180 öre per kilometer,
4. motorcykel med 90 öre per kilometer samt
5. moped med 45 öre per kilometer.

Resa med flygplan i reguljär trafik ersätts med belopp som motsvarar avgiften för en plats.

Flyg får dock användas endast

1. om resan skulle ha behövt påbörjas före klockan 17 dagen före inställelsen eller avslutas efter klockan 8 dagen efter inställelsen, ifall resan hade gjorts med ett billigare färdmedel i reguljär trafik,
2. om det blir billigare att färdas med flyg, när man även beaktar eventuella traktamenten och ersättningar för tidsspillan, eller
3. om det annars föreligger särskilda skäl att använda flyg.

Kostnad för resa med taxi ersätts, om resan görs på en färdsträcka som inte trafikeras av färdmedel i reguljär trafik eller om det blir billigare att färdas med taxi, när man även beaktar eventuella traktamenten eller ersättningar för tidsspillan. Om det föreligger särskilda skäl, får taxikostnad ersättas även i andra fall.

Om resa med flygplan eller taxi inte ersätts enligt andra och tredje styckena, betalas ersättning med belopp som motsvarar kostnaden för att företa resan med sådana färdmedel i reguljär trafik som anges i första stycket.

Har den som har kallats använt annat färdmedel än sådant som nämns i denna paragraf eller haft kostnad för parkeringsavgift eller skatt enligt lagen (2004:629) om trängselskatt, betalas ersättning med skäligt belopp. *Förordning (2007:637)*.

4 §

Traktamente för dag får bestämmas till högst 60 kronor per dag.

Utgift för nattlogi ersätts med det belopp som motsvarar skälig kostnad på orten för logi på hotell i mellanklass. Om utgiften har blivit större än annars på grund av att kallelsen har skett med kort varsel eller om det i övrigt finns särskilda skäl, får högre ersättning betalas. *Förordning (1999:706)*.

5 §

Ersättning för tidsspillan får betalas till den som på grund av inställelsen mister inkomst eller gör annan ekonomisk förlust. Ersättningen får bestämmas till det belopp som svarar mot den faktiska förlusten, dock högst 700 kronor per dag.

Om det finns särskilda skäl får ersättning för tidsspillan betalas med högre belopp till den som är bosatt på utrikes ort. *Förordning (1999:706)*.

5 a §

I en sådan rättslig angelägenhet rörande brott som behandlas utomlands tillämpas bestämmelserna i 2–4 §§ med de avvikelser som behövs med hänsyn till förhållandena i den främmande staten. Ersättningen får omfatta kostnader för tolk som varit nödvändiga för att ta till vara rättshjälpslagens rätt. *Förordning (1994:61)*.

6 §

Reseersättning, traktamente och ersättning för tidsspillan får tillerkännas

1. vittne,
  2. sådan sakkunnig vid allmän domstol som inte har utsetts av rätten,
  3. målsägande som ska höras i brottmål i anledning av åklagarens talan,
  4. vårdnadshavare eller annan som ska höras enligt 26 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare och vårdnadshavare som ska höras enligt 21 kap. 1 § [4451] rättegångsbalken,
  5. den som förordnats till särskild personutredare enligt 3 § lagen (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål, m.m. och som ska höras vid allmän domstol,
  6. förtroendeman enligt 4 § lagen om särskild personutredning i brottmål, m.m. som ska höras vid allmän domstol,
  7. den som ska höras under förundersökning i brottmål eller enligt 23 kap. 3 § [4493] fjärde stycket rättegångsbalken,
  8. den som, utan att vara part, ska höras enligt utlänningslagen (2005:716) (Särskilda trafikförfattningar m.m./Utlännings- och passbestämmelser [4301] o.f.) eller lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll,
  9. den som, utan att vara part, ska höras enligt lagen (1973:188) om arrende- och hyresnämnder,
  10. den som medverkar vid en utredning enligt 6 § lagen (1988:609) om målsägandebiträde, 17 § rättshjälpslagen (1996:1619) eller 4 § lagen (1996:1620) om offentligt biträde,
  11. den som, utan att vara sökande, på kallelse av inskrivningsmyndigheten har inställt sig för att höras vid lagfartssammanträde eller sammanträde enligt 19 kap. 16 § jordabalken,
  12. den som, utan att vara sökande, på kallelse av registermyndigheten har inställt sig för att höras vid sammanträde enligt 2 kap. 21 § sjölagen (1994:1009),
  13. den som, utan att vara part, ska höras under utredning som avses i 9 § andra stycket lagen (1976:206) om felparkeringsavgift,
  14. den som, utan att vara part, ska höras inför Nämnden mot diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567),
  15. tredje man som ska höras inför Kronofogdemyndigheten enligt 2 kap. 11 § utsökningsbalken,
  16. den som, utan att vara sökande, på kallelse av inskrivningsmyndigheten har inställt sig för att höras vid ett sammanträde enligt 22 § förordningen (2005:142) om inskrivning av rätt till luftfartyg.
- Ersättning till vittne lämnas även i fall som avses i 36 kap. 8 § [4808] rättegångsbalken. *Förordning (2016:233)*.

7 §

Reseersättning och traktamente får tillerkännas

1. enskild part som har beviljats ersättning av allmänna medel enligt 11 kap. 6 § [4216] eller 21 kap. 12 § [4463] rättegångsbalken,
2. misstänkt eller tilltalad i brottmål som är berättigad till ersättning enligt 31 kap. 2 [4702] eller 8 [4708] § rättegångsbalken,
3. enskild part eller ställföreträdare för enskild part vid allmän förvaltningsdomstol eller Nämnden mot diskriminering,
4. part som är berättigad till ersättning enligt utlänningslagen (2005:716) (Särskilda trafikförfattningar m.m./Utlännings- och passbestämmelser [4301] o.f.) eller lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll. *Förordning (2008:957)*.

8 §

Om den som har kallats i sådana fall som avses i 6 eller 7 § behöver anlita vårdare eller annan för att kunna inställa sig, bestäms ersättning för dennes inställelse enligt samma grunder som gäller för den som har kallats.

9 §

Ersättning med belopp som i varje särskilt fall prövas skäligt får tillerkännas

1. sakkunnig för kostnad för inställelse vid allmän förvaltningsdomstol eller Nämnden mot diskriminering,
2. den som har kallats till förhandling med stöd av 16 kap. 5 § tredje stycket eller 7 § fastighetsbildningslagen (1970:988) och som inte har rätt till ersättning på annan grund. *Förordning (2008:957)*.

9 a §

En ansökan om att ersättning för kostnader i samband med en parts inställelse skall betalas av allmänna medel enligt 11 kap. 6 § [4216] eller 21 kap. 12 § [4463] rättegångsbalken, eller att ersättning till vittne skall betalas av allmänna medel enligt 36 kap. 24 § [4823] andra stycket rättegångsbalken, skall innehålla uppgifter om det mål ansökan rör och om de kostnader som den sökande avser att få ersatta. I ansökan skall vidare lämnas uppgifter om den sökandes ekonomiska förhållanden enligt ett formulär som Domstolsverket fastställer. En skriftlig ansökan skall vara egenhändigt undertecknad av den sökande.

Om det finns särskilda skäl får ansökan göras muntligen. *Förordning (1997:417)*.

9 b §

Paragrafen har upphört att gälla enligt förordning (2005:79).

10 §

Beslut om ersättning meddelas utan dröjsmål. I beslutet anges i skilda poster beloppen för reseersättning, traktamente och ersättning för tidsspillan.

11 §

Bestämmelserna om ersättning tillämpas också i fråga om förskott. Förskott får dock avse endast reseersättning och traktamente. Förskottet får begränsas till att gälla för tiden före inställelsen.

Till den som med stöd av lagen (1974:752) om nordisk vittnesplikt m.m. kallas att höras som vittne eller målsägande skall rätten i samband med kallelsen lämna förskott. Förskottet utbetalas, i den mån det ej lämnas i form av färdbiljett, med check utställd i det lands valuta där kallelsen skall delges. Anteckning om förskottet görs på kallelsen.

---

1. — — —

2. Hänvisas det i en förordning till en föreskrift som har ersatts av en bestämmelse i denna förordning tillämpas i stället den nya bestämmelsen.

25 §

[4824] Den som kallats till vittne äge att i förskott erhålla ersättning för kostnader till resa och uppehälle. Förskott skall erläggas av den som enligt 24 § har att utgiva ersättning till vittnet. Förskottets storlek bestämmes av rätten.

Underlåter part, som är skyldig att utgiva förskott till vittne, att på begäran erlægga sådant förskott, må parten ej sedermera påkalla vittnets hörande, om uppskov med målet därigenom skulle vållas.

Närmare bestämmelser om förskott meddelas av regeringen. *Lag (1974:573)*.

37 kap. Om förhör med part och med målsägande som inte för talan

Anm. Rubriken har fått sin nuvarande lydelse enligt lag (1987:747).

1 §

[4841] Vid förhör i bevissyfte med part eller med målsägande som inte för talan skall 36 kap. 17 § tillämpas. Om rätten inte beslutar annat, skall dock förhör med den som är tilltalad i brottmål inledas av rätten och ledningen av förhöret därefter övergå till åklagaren. *Lag (1987:747)*.

2 §

[4842] I tvistemål får förhör i bevissyfte med part äga rum under sanningsförsäkran. Förhöret bör därvid begränsas till sådana omständigheter som är av särskild betydelse i målet.

Innan förhör enligt första stycket hålls, skall parten avge denna försäkran:

"Jag N.N. lovar och försäkrar på heder och samvete, att jag skall säga hela sanningen och intet förtiga, tillägga eller förändra. *Lag (1987:747)*."

3 §

[4843] Vid förhör enligt detta kapitel skall i övrigt 36 kap. 9 § andra stycket, 10 § första och tredje styckena, 13 § första stycket, 16 § samt 18 och 19 §§ tillämpas.

Vid förhör under sanningsförsäkran skall, förutom de lagrum som anges i första stycket, 36 kap. 5 och 6 §§, 8 § andra stycket samt 14 och 15 §§ tillämpas.

I brottmål skall, förutom de lagrum som anges i första stycket, 36 kap. 24 och 25 §§ tillämpas i fråga om ersättning till målsägande, som kallats till förhör i anledning av åklagarens talan. Detta skall gälla även när någon annan part än en målsägande eller en tilltalad kallats till sådant förhör.

Vid tillämpning av de lagrum som anges i första–tredje styckena skall vad som sägs om vittne gälla part eller målsägande som inte för talan och vad som sägs om ed gälla sanningsförsäkran. *Lag (2006:940)*.

4 och 5 §§

Paragraferna har upphört att gälla enligt lag (1987:747).

38 kap. Om skriftligt bevis

1 §

[4861] Skriftlig handling, som åberopas till bevis, bör företes i huvudskrift. Sådan handling må företes i styrkt avskrift, om det finnes tillfyllest eller huvudskriften ej är att tillgå.

Innehåller handling även sådant, som innehavaren enligt 2 § ej äger eller är skyldig att yppa eller som eljest ej bör uppenbaras, må han i stället för handlingen förete styrkt utdrag därav.

2 §

[4862] Innehär någon skriftlig handling, som kan antagas äga betydelse som bevis, vare han skyldig att förete den; sådan skyldighet åligger dock ej i brottmål den misstänkte eller den som till honom står i sådant förhållande, som avses i 36 kap. 3 §.

Ej vare part eller honom närstående, som nu sagts, skyldig att förete skriftligt meddelande mellan parten och någon honom närstående eller mellan sådana närstående inbördes. Befattningshavare eller annan, som avses i 36 kap. 5 §, må ej förete skriftlig handling, om dess innehåll kan antagas vara sådant, att han ej må höras som vittne därom; innehaves handlingen av part, till förmån för vilken tystnadsplikten gäller, vare han ej skyldig att förete handlingen. Stadgandet i 36 kap. 6 § om vittnes rätt att vägra att yttra sig äge motsvarande tillämpning i fråga om innehavare av skriftlig handling, om dess innehåll är sådant, som avses i nämnda lagrum.

Skyldighet att förete skriftlig handling gälla ej minnesanteckning eller annan sådan uppteckning, som är avsedd uteslutande för personligt bruk, med mindre synnerlig anledning förekommer, att den företes.

3 §

[4863] Är innehavare av skriftlig handling på grund av rättsförhållande mellan honom och part eller eljest enligt lag skyldig att utgiva handlingen eller låta annan taga del därav, vare det gällande även i fråga om handlingens företeende i rättegång.

4 §

[4864] Är någon skyldig att förete skriftlig handling som bevis, äge rätten förelägga honom att förete handlingen. Tillfälle att yttra sig skall lämnas den som föreläggandet skulle avse. För prövning av frågan må förhör hållas med honom enligt vad i 36 eller 37 kap. är stadgat så ock annan bevisning förebringas.

5 §

[4865] Föreläggande att förete skriftlig handling skall innehålla uppgift om var och huru handlingen skall tillhandahållas. Den som skall förete handlingen må genom vite tillhållas att fullgöra sin skyldighet. Rätten äge ock, om det finnes lämpligare, förordna, att handlingen skall tillhandahållas genom kronofogdemyndighetens försorg. *Lag (1981:828)*.

6 §

[4866] Bevisupptagning genom skriftlig handling får äga rum utom huvudförhandling,

1. om handlingen inte kan visas upp vid huvudförhandlingen,
2. om ett uppvisande vid huvudförhandlingen skulle medföra kostnader eller olägenheter som inte står i rimligt förhållande till betydelsen av att bevisupptagningen sker vid huvudförhandlingen, eller
3. om det kan antas att målet kommer att avgöras utan huvudförhandling. *Lag (2005:683)*.

7 §

[4867] Har någon, som ej är part, efter anmodan av part eller rätten tillhandahållit skriftlig handling, äge han rätt till ersättning för kostnad och besvär efter vad rätten prövar skäligt.

Ersättning skall, om handlingens företeende påkallats av enskild part, utgivas av parten. I annat fall skall ersättningen utgå av allmänna medel.

8 §

[4868] Om en allmän handling kan antas ha betydelse som bevis, får rätten besluta att handlingen ska tillhandahållas.

Första stycket gäller inte

1. handling som innehåller uppgift, för vilken gäller sekretess till följd av 15 kap. 1 eller 2 § eller 16 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) eller bestämmelse, till vilken hänvisas i något av dessa lagrum, om inte den myndighet som har att pröva fråga om utlämnande av handlingar har gett sitt tillstånd,
2. handling vars innehåll är sådant, att någon, som haft befattning med handlingen, enligt 36 kap. 5 § andra, tredje, fjärde eller sjätte stycket inte får höras därom, eller
3. handling genom vars företeende yrkeshemlighet skulle uppenbaras, med mindre synnerlig anledning förekommer. *Lag (2009:401)*.

9 §

[4869] Har bestämmelser som avviker från vad som föreskrivs i 1–8 §§ meddelats om skyldighet att förete skriftlig handling, skall de gälla. *Lag (1980:101)*.

39 kap. Om syn

1 §

[4881] För skärskådan av fastighet eller av föremål, som ej lämpligen kan flyttas till rätten, eller av plats, där viss händelse timat, må rätten hålla syn å stället.

Vid syn må yrkeshemlighet ej röjas, med mindre synnerlig anledning förekommer därtill.

2 §

[4882] Syn får äga rum utom huvudförhandling,

1. om syn inte kan hållas vid huvudförhandlingen,
2. om syn vid huvudförhandlingen skulle medföra kostnader eller olägenheter som inte står i rimligt förhållande till betydelsen av att den hålls vid huvudförhandlingen, eller
3. om det kan antas att målet kommer att avgöras utan huvudförhandling. *Lag (2005:683).*

3 §

Paragrafen har upphört att gälla enligt lag (1987:747).

4 §

[4884] Kostnaden för syn skall, utom i fall som avses i 41 kap., gäldas av statsverket. *Lag (1969:244).*

5 §

[4885] Innehar någon föremål, som lämpligen kan flyttas till rätten och som kan antagas äga betydelse som bevis, vare han skyldig att tillhandahålla det för syn; sådan skyldighet åligge dock ej i brottmål den misstänkte eller den som till honom står i sådant förhållande, som avses i 36 kap. 3 §. Stadgandet i 36 kap. 6 § om vittnes rätt att vägra att yttra sig äge motsvarande tillämpning i fråga om rätt för part eller annan att vägra att tillhandahålla föremål för syn. Om skyldighet att förete skriftlig handling för syn gälle vad i 38 kap. 2 § är stadgat.

Vad i 38 kap. 3–9 §§ är stadgat äge motsvarande tillämpning beträffande föremål eller skriftlig handling, som skall tillhandahållas för syn. *Lag (1980:101).*

40 kap. Om sakkunnig**1 §**

[4901] Finnes för prövning av fråga, vars bedömande kräver särskild fackkunskap, nödigt att anlita sakkunnig, äge rätten över frågan inhämta yttrande av myndighet eller tjänsteman eller annan, som är satt att tillhandagå med yttrande i ämnet, eller ock uppdraga åt en eller flera för redbarhet och för skicklighet i ämnet kända personer att avgiva yttrande.

2 §

[4902] Ej må den vara sakkunnig, som till saken eller till någondera parten står i sådant förhållande, att hans tillförlitlighet därigenom kan anses förringad.

3 §

[4903] Innan sakkunnig utses, bör tillfälle lämnas parterna att yttra sig i frågan. Ena sig parterna om sakkunnig, skall denne anlitas, om han finnes lämplig och hinder ej möter därför; rätten äge dock jämte honom utse annan.

4 §

[4904] Den som icke å tjänstens vägnar är skyldig att biträda som sakkunnig eller är satt att tillhandagå med yttrande vare ej utan eget åtagande pliktig att utföra sakkunniguppdrag. Har någon åtagit sig sådant uppdrag, må han ej utan giltig ursäkt undandraga sig dess fullgörande. Sakkunnig vare dock ej skyldig att yppa yrkeshemlighet, med mindre synnerlig anledning förekommer, att han yttrar sig därom.

5 §

[4905] Finnes för vinnande av upplysning rörande omständighet, som är av betydelse för den sakkunniges uppgift, före huvudförhandlingen part eller annan böra höras eller annan utredning böra förebringas inför rätten, må rätten förordna därom. Om upptagande av bevis gälle i tillämpliga delar vad om bevisupptagning utom huvudförhandling är stadgat.

Erfordras besiktning av fastighet eller av föremål, som ej lämpligen kan flyttas, eller av plats, där viss händelse timat, må rätten förordna, att den sakkunnige skall företaga besiktning å stället. Vid besiktning må yrkeshemlighet ej röjas, med mindre rätten finner synnerlig anledning förekomma därtill.

Rätten äge förordna, att föremål, som innehavaren enligt 39 kap. 5 § är skyldig att förete vid rätten, skall för granskning tillhandahållas den sakkunnige.

6 §

[4906] Finnes lämpligt, att parterna äro närvarande vid besiktning, som verkställes av sakkunnig, må rätten föreskriva, att de skola genom den sakkunniges försorg kallas till förrättningen. Har part kallats, må hans utevaro ej utgöra hinder för förrättningens företagande.

Över förrättningen skall föras protokoll, vari antecknas, vilka vid förrättningen närvarit och vad därvid förekommit.

7 §

[4907] Om utlåtande av myndighet, tjänsteman eller annan, som är satt att tillhandagå med yttrande, gälle vad därom är stadgat eller eljest är vedertaget.

Annan sakkunnig skall, om ej rätten förordnar annat, avgiva skriftligt utlåtande. Rätten skall förelägga honom viss tid, inom vilken utlåtandet skall avgivas.

Utlåtande skall ange de skäl och omständigheter, på vilka det däri givna omdömet är grundat.

Sedan utlåtande inkommit till rätten, skall det hållas tillgängligt för parterna.

8 §

[4908] Sakkunnig, som utlåtits sig skriftligen, skall ock höras muntligen, om part yrkar det och hans hörande ej uppenbart saknar betydelse eller om rätten eljest finner det erforderligt. Har utlåtande avgivits av ämbetsverk, akademi eller annat offentligt samfund, må den eller de som deltagit i utlåtandets avgivande, ej höras muntligen, med mindre det prövas oundgängligen nödvändigt; om flera deltagit i utlåtandets avgivande, må endast en företrädare för varje mening inkallas.

9 §

[4909] Sakkunnig, som höres muntligen, skall, innan han avgiver sin utsaga, avlägga denna ed:

"Jag N.N. lovar och försäkrar på heder och samvete, att jag efter bästa förstånd skall fullgöra det sakkunniguppdrag, som lämnats mig."

Har den sakkunnige, då han höres, redan avgivit utlåtande, skall eden därefter jämkas.

Sedan den sakkunnige avlagt ed, erinre rätten honom om edens vikt. *Lag (1975:1288)*.

10 §

[4910] Då sakkunnig höres muntligen, företages förhöret av rätten. Med rättens tillstånd må dock sakkunnig höras av parterna. Rätten och parterna äge ställa frågor till den sakkunnige.

Rätten skall avvisa frågor, som uppenbart ej höra till saken eller som äro förvirrande eller eljest otillbörliga.

Har den sakkunnige avgivit skriftligt utlåtande, må, om rätten finner det lämpligt, utlåtandet helt eller delvis uppläsas.

11 §

[4911] Vad som sägs i 36 kap. 9 § andra stycket samt 15, 18 och 19 §§ om vittne skall tillämpas också i fråga om sakkunnig. *Lag (1987:747)*.

12 §

[4912] Underlåter den som åtagit sig att vara sakkunnig utan giltig ursäkt att inom förelagd tid inkomma med skriftligt utlåtande, må rätten förelägga honom vid vite att avgiva utlåtande.

13 §

Paragrafen har upphört att gälla enligt lag (1987:747).

14 §

[4914] Vägrar sakkunnig utan giltigt skäl att avlägga ed eller att avgiva utsaga eller besvara fråga, förelägge rätten honom vid vite att fullgöra sin skyldighet. *Lag (1975:1288)*.

15 §

Paragrafen har upphört att gälla enligt lag (1987:747).

16 §

[4916] Gör en sakkunnig sig skyldig till sådan försummelse eller tredska som avses i 12 eller 14 § eller uteblir en sakkunnig, som kallats till förhör, och vållas rättegångskostnad därav för någon av parterna, skall rätten på yrkande av parten ålägga den sakkunnige att i skälig omfattning ersätta kostnaden. Har även en part av rätten ålagts att ersätta motparten sådan kostnad och har parten utgett ersättningen, har han rätt att av den sakkunnige få ut vad denne ålagts att utge.

Vad som nu sagts om sakkunnigs skyldighet att ersätta parts kostnad skall gälla även beträffande kostnad som orsakats för staten.

I 9 kap. 7 § finns bestämmelser om kostnader när något vite inte har satts ut. *Lag (2000:564)*.

17 §

[4917] Har utlåtande avgivits av myndighet, tjänsteman eller annan, som är satt att tillhandagå med yttrande, skall ersättning utgå allenast i den mån särskild föreskrift därom är meddelad. Annan sakkunnig äge rätt till ersättning för kostnad, som han haft för uppdragets fullgörande, samt för arbete och tidsspillan efter vad rätten prövar skäligt.

Ersättningen skall, om saken är sådan, att förlikning därom är tillåten, eller fråga är om ansvar för brott, som ej hör under allmänt åtal, utgivas av parterna en för båda och båda för en eller, om sakkunnigs anlitande påkallats blott av ena parten, av den parten ensam. I annat fall skall ersättningen utgå av allmänna medel.

18 §

[4918] Sakkunnig vare berättigad till förskott å sin ersättning efter vad rätten prövar skäligt. Förskott skall erläggas av den som enligt 17 § har att utgiva ersättning till den sakkunnige.

Närmare bestämmelser om förskott meddelas av regeringen. *Lag (1974:573)*.

19 §

[4919] Vill part som sakkunnig åberopa någon, som icke nämnts av rätten, gälle om sådan sakkunnig i tillämpliga delar vad i 7 och 8 §§ är stadgat.

Höres den sakkunnige muntligen, skall i övrigt tillämpas vad om vittne är föreskrivet; dock må, om rätten finner det lämpligt, skriftligt utlåtande helt eller delvis uppläsas.

20 §

[4920] Är i lag eller författning föreskrift meddelad om sakkunnigs hörande i visst fall, vare den gällande.

41 kap. Om bevisning till framtida säkerhet

1 §

[4931] Är fara, att bevis rörande omständighet, som är av betydelse för någons rätt, framdeles skall gå förlorat eller endast med svårighet skall kunna föras, och är ej rättegång därom, må till framtida säkerhet bevis genom vittne, sakkunnig eller syn eller skriftligt bevis upptagas vid underrätt. Ej må dock enligt detta kapitel bevis upptagas i syfte att vinna utredning om brott.

2 §

[4932] Vill någon, att bevis upptages till framtida säkerhet, skall han göra ansökan därom hos rätten.

I ansökan skall uppgivas den omständighet, som sökanden vill styrka med beviset, bevisets beskaffenhet och de skäl, som sökanden åberopar till stöd för dess upptagande, samt, om det kan ske, den, vilkens rätt eljest kan bero därav.

3 §

[4933] Om bevisning till framtida säkerhet äge vad om bevisupptagning i rättegång utom huvudförhandling är stadgat motsvarande tillämpning; kan, utom sökandens, annans rätt bero av bevisets upptagande, erfordras dock ej kallelse å honom, med mindre särskilda skäl äro därtill. Ej vare någon skyldig att inställa sig som vittne eller sakkunnig vid annan underrätt än den, under vilken han har sitt hemvist.

4 §

[4934] Kostnaden för upptagande av bevis till framtida säkerhet skall gäldas av sökanden.

Har den, vilkens rätt eljest kan bero av bevisupptagningen, efter kallelse närvarit vid denna, äge han av sökanden erhålla ersättning för nödiga kostnader till resa och uppehälle samt för tidsspillan efter vad rätten prövar skäligt.